KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 13 päivänä heinäkuuta 2005,

yrityskeskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi – asia N:o COMP/M.3625 – Blackstone/Acetex

(tiedoksiannettu numerolla K(2005) 2672)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(2005/839/EY)

Komissio teki 13. heinäkuuta 2005 päätöksen sulautuma-asiassa yrityskeskittymien valvonnasta 20 päivänä tammikuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ([1]) ja erityisesti sen 8 artiklan 1 kohdan nojalla. Päätöksen koko teksti, josta on poistettu luottamukselliset tiedot, on saatavilla asian todistusvoimaisella kielellä ja komission työkielillä kilpailun pääosaston verkkosivuilla osoitteessa http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

(1) Komissio vastaanotti 20. tammikuuta 2005 asetuksen (EY) N:o 139/2004 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla caymansaarelaisen Blackstone Crystal Holdings Capital Partnersin ("Blackstone") määräysvallassa oleva yhdysvaltalainen Celanese Corporation ("Celanese") hankkii neuvoston asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun määräysvallan kanadalaisessa Acetex Corporationissa ("Acetex") ostamalla osakkeita.

(2) Blackstone on yksityinen, Yhdysvalloissa toimiva liikepankkiyhtiö, joka toimii pääasiassa rahoitusneuvontapalvelujen, pääomasijoittamisen ja kiinteistösijoittamisen alalla. Kuten jäljempänä selvitetään, yksi Blackstonen määräysvallassa olevista yhtiöistä, Celanese, toimii samoilla tuotemarkkinoilla Acetexin kanssa.

(3) Celanese on kemian alan yritys, joka toimii maailmanlaajuisesti neljällä pääalalla: kemialliset tuotteet, asetaattituotteet, tekniset polymeerit ja elintarvikkeiden ainesosat. Kemiallisten tuotteiden alalla Celanese valmistaa peruskemikaaleja kuten etikkahappoa, etikkahappoanhydridiä ja vinyyliasetaattimonomeeriä ("VAM"), suorituskykyisiä kemikaaleja kuten polyvinyylialkoholia ("PVOH") ja emulsioita sekä erikoiskemikaaleja kuten karboksyylihappoja, alkoholeja, amiineja ja estereitä.

(4) Acetex toimii asetyyli- ja muovialalla. Acetexin asetyylitoiminnan päätuotteita ovat etikkahappo ja vinyyliasetaattimonomeeri, joiden yhteinen osuus sen asetyylimyynnistä vuonna 2003 oli yli 70 prosenttia. Acetexin asetyylituotteisiin kuuluvat myös seuraavat etikkahapon johdannaiset: etikkahappoanhydridi, polyvinyylialkoholi ja polyvinyyliasetaatti ("PVAc").

(5) Keskittymiä käsittelevä neuvoa-antava komitea antoi 132. kokouksessaan 22. kesäkuuta 2005 myönteisen lausunnon komission päätösluonnoksesta, jossa keskittymä hyväksyttiin ([2]).

(6) Kuulemismenettelystä vastaava neuvonantaja totesi 29. kesäkuuta 2005 antamassaan kertomuksessa, että osapuolten oikeutta tulla kuulluiksi oli noudatettu ([2]).

I MERKITYKSELLISET MARKKINAT

Merkitykselliset tuotemarkkinat

(7) Komission tutkimukset osoittivat, että merkitykselliset tuotemarkkinat olivat seuraavat: etikkahappo-, vinyyliasetaattimonomeeri-, etikkahappoanhydridi- ja polyvinyylialkoholimarkkinat.

(8) Etikkahappo on kemiallinen välituote, jota käytetään tuotettaessa monia muita kemikaaleja kuten vinyyliasetaattimonomeeriä, polyvinyylialkoholia, etikkahappoanhydridiä, asetaattiestereitä ja monokloorietikkahappoa. Komission tutkimuksessa kävi ilmi, että etikkahappo muodostaa erilliset tuotemarkkinat, sillä markkinoilla ei ole saatavilla korvaavia tuotteita.

([1]) EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

([2]) EUVL C 297, 29.11.2005.

(9) Vinyyliasetaattimonomeeri on etikkahaposta saatava yleisessä myynnissä oleva kemikaali. Sitä voidaan valmistaa useilla tavoilla: i) lisäämällä etikkahappoa asetyleeniin; ii) lisäämällä etikkahappoa etyleeniin; iii) saattamalla etikkahappoanhydridi reagoimaan asetaldihydin kanssa. Komission tutkimuksessa kävi ilmi, että vinyyliasetaattimonomeeri muodostaa erilliset tuotemarkkinat, joita ei tarvitse jakaa pienempiin osiin.

(10) Etikkahappoanhydridi on peruskemikaali, jota käytetään pääasiassa (noin 75-prosenttisesti) tuotettaessa selluloosaasetaattihiutaleita. Niitä puolestaan käytetään raaka-aineena valmistettaessa asetaattia sitovia aineita (savukefiltereiden, langan ja joidenkin teknisten muovien tuotantoa varten). Lisäksi etikkahappoanhydridiä käytetään lääkevalmisteiden ja pesuaineiden valmistuksessa. Komission tutkimuksessa kävi ilmi, että etikkahappoanhydridin olisi katsottava muodostavan erilliset tuotemarkkinat, koska korvaavia aineita ei ole olemassa.

(11) Polyvinyylialkoholi on vesiliukoinen synteettinen polymeeri, joka kuuluu laajempaan, voimakkaan esteen muodostavien polymeerien ryhmään. Sitä saadaan polymeroidusta vinyyliasetaattimonomeeristä. Komission tutkimuksessa ilmeni, ettei saatavilla ole korvaavia tuotteita. Näin ollen tämän päätöksen tekemisen kannalta polyvinyylialkoholi muodostaa erilliset merkitykselliset tuotemarkkinat.

Merkitykselliset maantieteelliset markkinat

(12) Tämän asian kannalta tärkeintä oli määritellä etikkahapon, vinyyliasetaattimonomeerin ja etikkahappoanhydridin merkitykselliset maantieteelliset markkinat. Osapuolten mukaan maantieteelliset markkinat olivat maailmanlaajuiset, ja ne perustelivat näkemystään viidellä päänäkökohdalla:

— Länsi-Euroopan kysynnästä yli 20 prosenttia katetaan tuonnilla.

— Kyseisten tuotteiden maailmanlaajuista kauppaa eivät estä sen enempää kuljetuskustannukset, tuontitullit kuin kansalliset määräyksetkään.

— Maailmanlaajuisesti toimivat suuret tuottajat hoitavat toimitukset Länsi-Eurooppaan pelkästään tuontina.

— Maailmanlaajuiset kauppavirrat näyttävät liikkuvan vapaasti Aasian, Itä-Euroopan, Länsi-Euroopan ja Pohjois-Amerikan välillä paikallisen tarjonnan ja kysynnän muutosten mukaan.

— Hinnat näyttävät olevan selvässä vastaavuussuhteessa eri alueilla maailmanlaajuisesti.

(13) Markkinatutkimuksen kuluessa osapuolten väitteet osoittautuivat paikkansapitäviksi ja saivat yleisesti ottaen vahvistuksen. Komissio analysoi erityisesti etikkahapon, vinyyliasetaattimonomeerin ja etikkahappoanhydridin kauppavirtoja maailman eri alueiden välillä, eri alueilla veloitettuja keskihintoja, hinnan rakennetta ja tuotantokustannusten ja toimituskustannusten (kuljetus, varastointi ja tullit) merkitystä sekä kapasiteetin kehitystä. Lisäksi enemmistö tutkimukseen vastaajista ilmoitti katsovansa, että kaikkien kolmen valmisteen maantieteelliset markkinat ovat maailmanlaajuiset.

(14) Etikkahapon ja vinyyliasetaattimonomeerin maantieteellisten markkinoiden määritelmänsä tueksi osapuolet esittivät myös ekonometrisiä tutkimuksia (hintojen korrelaatioanalyysin ja analyysin tehtaiden odottamattomien seisokkien vaikutuksista kauppavirtoihin), jotka osapuolten näkemyksen mukaan viittaavat markkinoiden maailmanlaajuisuuteen. Komissio tarkasteli näitä tutkimuksia huolellisesti ja toisti ne. Lisäksi se teki oman tutkimuksensa käyttäen tarkempia tietoja. Komission saamien tulosten mukaan sekä etikkahapon että vinyyliasetaattimonomeerin maantieteelliset markkinat kattavat ainakin ETA-alueen ja Pohjois-Amerikan, mutta ne saattavat olla maailmanlaajuisetkin.

(15) Edellä esitetyistä syistä päätöksessä päätellään, että tämän asian käsittelyn kannalta etikkahapon, vinyyliasetaattimonomeerin ja etikkahappoanhydridin merkitykselliset maantieteelliset markkinat ovat maailmanlaajuiset.

(16) Eräässä aikaisemmassa päätöksessään ([1]) komissio katsoi, että kaikentyyppisten voimakkaan esteen muodostavien polymeerien, mukaan luettuna polyvinyylialkoholi, markkinat ovat maailmanlaajuiset. Yleisesti ottaen komission markkinatutkimus vahvisti tämän. Näin ollen päätöksessä päätellään, että polyvinyylialkoholin merkitykselliset maantieteelliset markkinat ovat maailmanlaajuiset.

II **ARVIOINTI**

(17) Uuden kokonaisuuden markkinaosuudet etikkahapon maailmanlaajuisilla markkinoilla ovat kapasiteetin osalta [20–30] (*) prosenttia (Celanese [20–30] prosenttia, Acetex [0–5] prosenttia) ja myynnin osalta [20–30] prosenttia (Celanese [15–25] prosenttia, Acetex [5–10] prosenttia). Yhdistyneen kokonaisuuden kilpailijoita ovat markkinoiden tämän hetkinen suurin toimija BP (kapasiteetti [20–30] prosenttia, myynti [25–35] prosenttia) ja muut vahvat toimijat kuten Millennium (kapasiteetti [1–10] prosenttia, myynti [1–10] prosenttia) ja Daicel (kapasiteetti [1–10] prosenttia, myynti [1–10] prosenttia).

([1]) Neuvoston asetukseen (ETY) N:o 4064/89 perustuva komission päätös, tehty 2 päivänä kesäkuuta 1999, keskittymän (Asia N:o IV/M.1469 – SOLVAY/BASF) julistamisesta yhteismarkkinoille soveltuvaksi. (EUVL C 197, 14.7.1999, s. 2).

(*) Tätä tekstiä on osin muokattu, jotta varmistetaan, ettei luottamuksellista tietoa paljasteta; nämä kohdat on kirjoitettu hakasulkuihin.

(18) Komissio analysoi, onko kilpailijoilla riittävästi kapasiteettia hillitä kilpailunvastaisia hintojenkorotuksia ja voivatko asiakkaat helposti vaihtaa toimittajaa, jos hintoja korotetaan. Markkinoiden keskittymisasteen vuoksi oli tutkittava myös sitä mahdollisuutta, että ehdotettu toimenpide johtaisi koordinoituihin vaikutuksiin.

(19) Päätöksessä päätellään, etteivät yksipuoliset vaikutukset ole todennäköisiä, koska kapasiteetti kasvaa nopeammin kuin ennustettu kysyntä. Sen vuoksi käytössä tulee olemaan riittävästi kapasiteettia tekemään tyhjäksi mahdollisen hinnankorotuksen. Lisäksi asiakkaiden näyttää olevan helppoa vaihtaa toimittajaa, varsinkin, kun suuri enemmistö asiakkaista tekee hankintansa useista lähteistä. Päätöksessä päätellään myös, että koordinoidut vaikutukset ovat epätodennäköisiä. Tähän tulokseen tultiin markkinarakenteen, markkinoiden avoimuuden, uskottavien kostomekanismien ja asiakkaiden sekä nykyisten ja mahdollisten kilpailijoiden reaktioiden huolellisen tutkimisen jälkeen.

(20) Uuden kokonaisuuden markkinaosuudet vinyyliasetaattimonomeerin maailmanlaajuisilla markkinoilla ovat kapasiteetin osalta [25–35] prosenttia (Celanese [20–30] prosenttia, Acetex [0–5] prosenttia) ja myynnin osalta [35–45] prosenttia (Celanese [30–40] prosenttia, Acetex [5–10] prosenttia). Osapuolten kilpailijoita ovat useat suuret toimijat kuten Dow (kapasiteetti [5–15] prosenttia; myynti [5–15] prosenttia), Millennium (kapasiteetti [5–15] prosenttia, myynti [10–20] prosenttia), DuPont (kapasiteetti [10–20] prosenttia), Dairen (kapasiteetti [1–10] prosenttia, myynti [1–10] prosenttia) ja BP (kapasiteetti [1–10] prosenttia, myynti [5–15] prosenttia).

(21) Vinyyliasetaattimonomeerimarkkinoiden huolellisen tarkastelun perusteella päätöksessä päädytään samanlaisista syistä kuin etikkahappomarkkinoiden kohdalla siihen, että yksipuoliset vaikutukset ovat epätodennäköisiä. Päätöksessä päätellään lisäksi, että koordinoidut kilpailunvastaiset vaikutukset ovat epätodennäköisiä vinyyliasetaattimonomeerimarkkinoilla pääasiassa siksi, että osapuolten ja niiden suurimman kilpailijan myyntimarkkinaosuuksissa on huomattava ero. Lisäksi eriasteinen integroituminen ja erilaisten teknologioiden käyttö johtavat eri tuottajien erilaisiin kustannusrakenteisiin ja kannustimiin, mikä vähentää entisestään koordinaation onnistumisen todennäköisyyttä.

(22) Uuden kokonaisuuden markkinaosuudet etikkahappoanhydridin maailmanlaajuisilla markkinoilla ovat kapasiteetin osalta [15–25] prosenttia (Celanese [15-25] prosenttia, Acetex [0–5] prosenttia) ja myynnin osalta [30–40] prosenttia (Celanese [25–35] prosenttia, Acetex [5–10] prosenttia). Osapuolten kilpailijoita ovat BP (myynnin markkinaosuus [15–25] prosenttia), Eastman ([10–20] prosenttia), Jilin ([5–15] prosenttia) ja Daicel ([1–10] prosenttia). Päätöksessä otetaan huomioon, että nämä tällä hetkellä kilpailukykyisin kustannuksin tuotantoaan hoitavat yritykset käyvät yhdistyneen kokonaisuuden kanssa ankaraa kilpailua, ja siinä päätellään, ettei ilmoitettu toimenpide estä merkittävästi tehokasta kilpailua etikkahappoanhydridin maailmanlaajuisilla markkinoilla. Päätöksessä tutkitaan myös koordinoitujen vaikutusten todennäköisyyttä ja päädytään siihen, että ne eivät tule kysymykseen.

(23) Uuden kokonaisuuden markkinaosuudet polyvinyylialkoholin maailmanlaajuisilla markkinoilla ovat kapasiteetin osalta [5–15] prosenttia (Celanese [5–10] prosenttia, Acetex [0–5] prosenttia) ja myynnin osalta [5–15] prosenttia (Celanese [5–10] prosenttia, Acetex [0–5] prosenttia). Tällaisen yhdistetyn markkinaosuuden avulla osapuolet eivät pysty käyttämään markkinavoimaa. Sen vuoksi päätöksessä todetaan, ettei toimenpide estä merkittävästi tehokasta kilpailua maailmanlaajuisilla polyvinyylialkoholin markkinoilla.

(24) Lopuksi komissio arvioi toimenpiteen mahdollisia vaikutuksia toisiinsa vertikaalisessa yhteydessä olevilla markkinoilla. Sekä Celanese että Acetex ovat vertikaalisesti integroituneita jatkojalostusyhtiöitä siinä mielessä, että ne käyttävät etikkahappoa sekä etikkahappoanhydridin että vinyyliasetaattimonomeerin valmistuksessa ja vinyyliasetaattimonomeeriä puolestaan polyvinyylialkoholin valmistuksessa. Celanese toimii emulsioiden ja emulsiojauheiden, selluloosa-asetaatin ja asetaattiestereiden jatkojalostusmarkkinoilla. Acetex käyttää etyleenivinyyliasetaattikopolymeerejä ja polyvinyyliasetaattihartseja. Kun otetaan kuitenkin huomioon osapuolten alhaiset markkinaosuudet ja toimenpiteen merkityksellisillä markkinoilla aikaansaama suhteellisen vähäinen kasvu, päätöksessä todetaan, ettei liiketoimella todennäköisesti ole vaikutuksia vertikaalisessa yhteydessä oleviin markkinoihin.

III PÄÄTELMÄT

(25) Edellä esitetyistä syistä komissio päätteli, ettei ehdotettu keskittymä estä olennaisesti tehokasta kilpailua yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla, varsinkaan luomalla tai vahvistamalla määräävää asemaa. Näin ollen keskittymä on julistettava sulautuma-asetuksen 8 artiklan 1 kohdan ja ETA-sopimuksen 57 artiklan nojalla yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi.